

dere indenfor Statsbestillinger, at jo ældre Arbejderen, Funktionæren, bliver, og — det er en almindelig Regel — jo mindre arbejdsdygtig han bliver, des større bliver i Virkeligheden hans Løn, medens for ham, der arbejder ude i det private Erhvervsliv, nærmest det modsatte er Tilfældet, nemlig, at jo ældre han bliver, des mindre tjener han, og des usikrere er hans hele Eksistens. Det kan meget skarpt — maaske for skarpt — siges saadan, at de, der faa Lønnen af Statskassen, de faa stadig mere samtidig med, at de, der ere med at betale den, faa stadig mindre, og ved at gaa for vidt her, naar man jo let til et Forhold, som paa visse Punkter allerede har udviklet sig, nemlig, at man ved at komme ind i Statens Bestillinger ikke blot gaar ind i et Arbejde, for hvilket man faar en Løn, men at man derved ligefrem gaar ind i en Art Forsørgelsesanstalt, hvilket jo er en Drivfjeder for mange til dog for saa vidt at sikre sig og sikre deres Børn.

Det kan ikke nægtes, at man fra Statens Side ved at gaa for vidt paa disse Omraader ikke blot paafører Statskassen saa og saa mange Udgifter — det er kun den ene Side af Lønningslovsforslag af denne Art —, men ogsaa paafører det private Erhvervsliv en faktisk Konkurrence, idet ganske naturligt de Arbejdere, som arbejde i det private Erhvervsliv, og hvem det forekommer, at deres Arbejde er ligesaa godt, ligesaa dygtigt, ligesaa ansvarsfuldt som det, der er betroet deres Kolleger indenfor Statstjenesten, ikke godt kunne være tilfredse med dette Forhold. Resultatet deraf kan da let blive en Del Uro, som maaske ellers kunde være undgaaet, eller det bliver i ethvert Tilfælde dette, at mange af de bedste indenfor det private Erhvervsliv søge ind til de bedre lønnede og sikrere Stillinger indenfor Statstjenesten. Thi Forholdet er jo her det ganske simple, at Staten skal betale, hvad der er forudsat, medens det for de private Erhverv i mange Tilfælde gælder om, hvorvidt de *kunne* betale det. Og netop dette, at det frister mange af de dygtigste indenfor det private Erhvervsliv til at søge bort fra dette og ind i Stillinger indenfor Statstjenesten, som i mange Tilfælde kunde besørages af Folk, der være mindre dygtige, er ikke blot i al Almindelighed et Tab for det enkelte pri-

vate Erhverv, men det er i Virkeligheden et nationaløkonomisk Tab, fordi det er en Udnyttelse af Arbejdskraften paa en forkert Maade.

Naar der derfor tales om Værdimaalere, vil jeg sige, at der er i Virkeligheden to Ting, som ikke ere helt uefne som Værdimaalere. Den ene nævnedes jeg for overfor en Masse af Funktionærene, nemlig Forholdet til, hvad de bedrestillede Fags Arbejdere tjene i det private Erhvervsliv, det andet er at se paa, om Staten har en saa forfærdelig Trang til at forhøje sine Lønninger for at faa Arbejdere. Her er Forholdet jo vistnok dette, at der ligger Tusinder og atter Tusinder af Ansøgninger om at komme ind i Statens Tjeneste, og der er jo ikke derigennem ført noget særligt Bevis for Trang.

Nu skal jeg ikke — jeg vil ikke sige paa dette Tidspunkt, men hellere sige paa denne Aarstid — komme ind paa at fremsætte adskilligt flere Betragtninger, som jeg i og for sig kunde have Lyst til, jeg ved godt, at det forandrer ikke noget ved Forholdene, som de faktisk foreligge; men for en anden Gangs Skyld har jeg ikke villet undlade at fremsætte dem, jeg har fremsat. Jeg skal dog endnu gøre en Bemærkning, nemlig denne, at man ogsaa har søgt at tilvejebringe en Art af Ligestilling netop ved at etablere en Uligestilling gennem Inddelingen i 4 Lønssatser: a., b., c. og d. Og dertil vil jeg sige, at den træffer ganske vilkaarligt. Et Sted som Gædser, der vistnok kommer i 4de Klasse, er det utvivlsomt lige saa dyrt at leve som f. Eks. i Nykøbing F., og efter hvad jeg har iagttaget, er det mindst lige saa dyrt at leve i Nykøbing F. som i København. Med Undtagelse af Mælk er alt, ligefra Radiser til Egebjælker, dyrere i Nykøbing end i København. Det er blevet mig sagt fra ret paalidelig Kilde, at af to Byer, der ligge saa tæt ved hinanden som Præstø og Næstved, er det dyrest at leve i Præstø, skønt den kommer i en langt lavere Klasse end Næstved.

Som sagt, jeg har gjort disse Bemærkninger, fordi det forekom mig, at de burde gøres, og jeg vil sige, at den Kritik, som jeg tror er berettiget, og som kan rettes mod en Del af Grundlaget for disse Forslag, er ret udbredt i Befolkningen. Jeg